

FIDIC SUPAPRASTINTA SUTARTIES FORMA

Antrasis leidimas lietuvių kalba, 2024

ISBN 978-609-417-271-7

RANGOS SUTARTIES
FORMA

BENDROSIOS SĄLYGOS

KONKREČIOSIOS
SĄLYGOS

PRAKTINIS VADOVAS

FEDERATION INTERNATIONALE DES INGENIEURS-CONSEILS
INTERNATIONAL FEDERATION OF CONSULTING ENGINEERS
INTERNATIONALE VEREINIGUNG BERATENDER INGENIEURE
FEDERACION INTERNACIONAL DE INGENIEROS CONSULTORES

TURINYS

Padėka

Pratarmė

Tipinė įvykių seka

Rangos sutarties forma

Bendrosios sąlygos

Turinys

1–14 straipsniai

Priedas:

Ginčų nagrinėjimo taisyklės

Ginčų tarpininkavimo sutarties forma

Sutarties punktų rodyklė

Konkrečiosios sąlygos

A. Sutarties duomenų dalis

B. Specialiosios nuostatos

Konkrečių sąlygų A–E priedai

Praktinis vadovas (su priede pateiktomis formomis)

PRATARMĖ

Šį antrąjį Supaprastintos sutarties formos leidimą išleido Tarptautinė inžinierių konsultantų federacija (FIDIC), atnaujindama 1999 m. FIDIC Supaprastintos sutarties formos (Žaliosios knygos) pirmąjį leidimą.

Asociacijos vardu dėkojame knygos vertimą atlikusiam Adrijui Bikulčiui ir vertimo procese dalyvavusiems ekspertams, specialistams bei praktikams Donatui Lašui, Barborai Bikulčiūtei.

Antrajame FIDIC Žaliosios knygos leidime toliau laikomasi pagrindinių FIDIC subalansuoto rizikos pasidalijimo principų ir kartu siekiama perteikti didelę patirtį, įgytą per pastaruosius 22 metus naudojant Žaliąją knygą.

Pagrindiniu tikslu toliau išlieka pasiūlyti paprastą dokumentą, kuriame būtų įtrauktos visos esminės statybos sutartims būdingos komercinės nuostatos. Pagal šio tipo sutartį Rangovas paprastai statybos Darbus vykdo pagal Užsakovo pateiktą projektą. Tačiau ši forma taip pat tinka ir kitoms situacijoms, pavyzdžiui, kai Rangovas iš dalies arba visa apimtimi suprojektuoja Darbus.

Rengiant šį antrąjį leidimą buvo siekiama bendro tikslo – pateikti atnaujintą FIDIC Žaliąją knygą, kuri atitiktų dabartinius statybos sektoriaus poreikius tarptautiniu lygiu tokiuose projektuose, kuriuose suprantamos rizikos lygis yra žemas ir (arba) kuriuose statybos dalyviai pageidauja naudoti paprastą sutarties formą, nereikalaujančią didelių sutarties administravimo ir valdymo išteklių.

Nors FIDIC pripažįsta, kad daugelis plėtros bankų naudoja specialius pirkimų ir sutarčių dokumentus, skirtus darbams, kurių investicinė vertė mažesnė nei 10 milijonų JAV dolerių (vadinamiesiems „nedidelės apimties projektams“), ir nors šis Žaliosios knygos antrasis leidimas tinka šiam tikslui, nuo šiol jis nebėra skirtas vien tik paprastiems ar besikartojantiems darbams ir (arba) trumpalaikiams ir (arba) mažos investicinės vertės projektams. Pastarųjų dviejų dešimtmečių rinkos atsiliepimai rodo, kad Žalioji knyga plačiai naudojama projektams, kurių investicinė vertė viršija 10 milijonų JAV dolerių ir kurių Užbaigimo terminas viršija 2 metus. FIDIC, rengdama antrąjį leidimą, atsižvelgė į šią rinkos praktiką, šią sutarties formą pateikdama kaip alternatyvą FIDIC 2017 m. Užsakovo suprojektuotų statybos ir inžinerinių darbų statybos sutarties sąlygoms (toliau – 2017 m. Raudonoji knyga) ir FIDIC 2017 m. Įrenginių bei statybos su projektavimu sutarties sąlygoms (toliau – 2017 m. Geltonoji knyga) minėtoms apimtims ir trukmės projektams.

Siekdama minėtų tikslų, FIDIC stengėsi parengti sutarties formą, kuri:

- apimtų esmines Šalių teises ir pareigas, neįtraukdama antraeilių ir (arba) kituose Sutarties dokumentuose (pvz., specifikacijoje) įtrauktinų prievolių;
- būtų Raudonosios ir Geltonosios knygų alternatyva statybos projektams, kai manoma, kad nereikia arba nėra tikslinga skirti tokių didelių sutarties administravimo ir valdymo išteklių, kaip reikalaujama pagal šias knygas. Sutarčių sudarymo mechanizmas būtų paprastesnis, sutarčių nuostatos trumpesnės nei minėtose knygose, o projektų dalyviai, dirbdami pagal Supaprastintą sutarties formą, ją lengviau suprastų. Tai itin svarbu, neturint galimybės pasinaudoti tokia pačia teisine pagalba, kuri paprastai yra teikiama projektuose, įgyvenamuose pagal Raudonosios ir Geltonosios knygų modelius;
- remtųsi Raudonosios ir Geltonosios knygų filosofija ir terminologija.

Šiame antrajame Žaliosios knygos leidime yra išlaikyti, atnaujinti ir išplėsti atitinkami aspektai, kurie yra apibendrinami ir pateikiami toliau:

- Rangovas atlieka Darbus pagal Užsakovo (arba jo vardu) parengtą Specifikaciją ir Brėžinius. Tačiau šiame antrajame leidime numatytas alternatyvus scenarijus, kai Rangovas pats parengia skirtingo detalumo Darbų projektą. Tokiu atveju Rangovas turi vadovautis Užsakovo reikalavimais, kurie pateikiami Specifikacijoje, o Rangovo suprojektuoti Darbai turi būti tinkami naudoti numatyta paskirčiai (-ims).
- Užsakovo paskirtas Inžinierius administruoja Sutartį Užsakovo naudai ir veikia jo vardu. Inžinierius visuomet veikia Užsakovo naudai, tačiau, priimdamas sprendimus, taip pat tvirtindamas mokėjimus Rangovui, privalo veikti sąžiningai ir neutraliai. Šis aspektas yra svarbus dėl to, kad mokėjimo pažymos turi atspindėti teisingą Rangovo atliktų Darbų vertę.
- Rangovas privalo vykdyti visus Inžinieriaus nurodymus bet koku su Sutartimi susijusiu klausimu.
- Pateikiami įvairūs Rangovo atliktų darbų kainos nustatymo (kainodaros) metodai, įskaitant bendros sumos kainos, įkainių principas pagal matavimus, Išlaidų plius pelno principas arba šių variantų deriniai.
- Inžinierius gali duoti nurodymus dėl Pakeitimų (Specifikacijos ir (arba) Brėžinių, ir (arba) Darbų) bet kuriuo metu iki Darbų Priėmimo - perdavimo akto išdavimo dviem skirtingais procedūriniais būdais:
  - o Trumpuoju būdu, kai Rangovas privalo nedelsdamas įgyvendinti nurodytą Pakeitimą, nors dėl jo poveikio laikui ir (arba) pinigams dar nėra susitarta arba nuspręsta, tai atliekant Pakeitimo vykdymo metu;
  - o Etapais, kai Pakeitimas yra patvirtinamas tik remiantis Rangovo pateiktu pasiūlymu, kurį Užsakovo vardu patvirtina Inžinierius.
- Rangovas turi teisę nesutikti su Pakeitimu ir juo nesivadovauti esant tam tikroms aplinkybėms, pavyzdžiui, kai dėl Pakeitimo gali kilti sveikatos, saugos ir (arba) aplinkosaugos pažeidimų arba kai dėl Pakeitimo Rangovas turėtų atlikti darbus, kurie savo apimtimi ir pobūdžiu per daug skiriasi nuo Sutartyje numatytų Darbų.
- Rangovas turi užbaigti Darbus per Užbaigimo terminą. Jeigu Rangovas vėluoja dėl savo kaltės, jam gali būti taikomos Užsakovo reikalaujamos netesybos dėl vėlavimo. Jeigu vėluojama dėl rizikos, kuri pagal Sutartį priskiriama Užsakovui, Rangovas įgyja teisę į Užbaigimo termino pratęsimą ir, priklausomai nuo aplinkybių, į atitinkamų Pratęsimo išlaidų apmokėjimą, kai įvykis, dėl kurio vėluojama, yra kompensuotinas. Priešingu atveju, kai dėl įvykio yra vėluojama pateisinamai (pateisinamo vėlavimo atvejais), Rangovas įgyja teisę tik į Termino pratęsimą.
- Pateisinamas vėlavimas paprastai atsiranda dėl įvykio, kuris sukelia vėlavimą ne dėl Užsakovo kaltės, bet kurio rizika pagal Sutartį atitenka Užsakovui. Pavyzdžiui, gamtinės kilmės išimtinis įvykis (pvz., žemės drebėjimas, cunamis ar kitos stichinės nelaimės) arba Nenumatomos klimato sąlygos Statybvietėje.
- Kompensuotinas vėlavimas paprastai atsiranda dėl įvykio, kurį tiesiogiai sukėlė Užsakovas (arba asmuo, veikiantis Užsakovo vardu, pvz., Inžinierius). Pavyzdžiui, Užsakovo nevykdymų įsipareigojimų pagal Sutartį atvejai (neperduota teisė

patekti į Statybvietai ir ją valdyti) arba vėlavimas, kurio priežastis priskiriama Užsakovui (pavyzdžiui, dėl klaidos Specifikacijoje). Kompensuotino vėlavimo situacija taip pat gali atsirasti dėl tam tikrų vėlavimą sąlygojančių įvykių, kurie nutinka ne dėl Užsakovo kaltės, bet kuriems pasireiškus pagal komercinę praktiką atsiranda tam tikra pareiga pratęsti terminą ir papildomai sumokėti (o ne tik pratęsti terminą, kaip numatyta pateisinamo vėlavimo atveju), pavyzdžiui, kai Statybvietai susiduriama su Nenumatomomis fizinėmis sąlygomis.

- Siekiant aiškumo, visi įvykiai, priskirtini Užsakovo rizikai, ir atitinkamai iš to atsirandančios Rangovo teisės į laiko pratęsimą ir (arba) pinigines išmokas, jeigu minimi įvykiai atsirastų, apibendrinami lentelės forma. Visi kiti lentelėje nepaminėti įvykiai, sukeliantys atitinkamą riziką, yra priskiriami Rangovui.
- Pretenzijų teikimo ir nagrinėjimo procedūros abiem Šalims yra vienodos. Jose nustatyti terminai, bet ne senaties terminai, atsižvelgiant į tai, kad Šalys gali neturėti tiek pat specializuotų resursų sutarčiai administruoti, kiek jų turima didesnės vertės sutartyse. Dėl šios priežasties šiame Žaliosios knygos antrajame leidime administraciniams resursams palengvinti pateikiamos įvairios iš anksto aptartų nuostolių atlyginimo nuostatos (dėl vėlavimo atveju, priskiriamų kuriai nors iš Šalių, arba Sutarties nutraukimo atvejais). Tokiose nuostatose yra pateikiamos iš anksto aptarto dydžio netesybos, skirtos minimaliems nuostoliams dėl priimtoms atsakomybės padengti. Tuo siekiama, kad Šalims nereikėtų skirti pernelyg daug laiko ir pastangų nuostolių įrodinėjimo, apskaičiavimo, galimų ekspertų įtraukimo ir ginčo nagrinėjimo metu, o tai, atsižvelgiant į sutarčių, kurioms dažniausiai naudojama Žalioji knyga, vertę ir trukmę, gali būti pernelyg brangu, neracionalu ir neefektyvu.
- Jeigu ginčai tarp Šalių nėra išsprendžiami taikiai, tokie ginčai turi būti sprendžiami pasitelkus Ginčų tarpininką, kurį Šalys turi paskirti nuo pat Sutarties įgyvendinimo pradžios. Ginčų tarpininkas priima sprendimus, kurie Šalims yra iš karto privalomi, net jeigu viena iš Šalių arba abi Šalys nesutinka su sprendimu.
- Jeigu apie tai, kad šalys nesutinka su Ginčų tarpininko sprendimu, yra pranešta laiku, ginčą galutinai turi išspręsti arbitražo teismas, sudarytas iš vieno arbitro, veikiančio pagal Tarptautinių prekybos rūmų arbitražo taisyklių pagreitintos procedūros nuostatas. Pagreitintos procedūros nuostatos numato pagreitintą (6 mėnesių) arbitražą, kuris yra greitesnis ir pigesnis nei visavertis tradicinis arbitražas. FIDIC mano, kad tai yra tinkama praktika Žaliaja knyga grindžiamoms sutartims.
- Šalys taip pat gali prašyti neformalios Ginčų tarpininko pagalbos, kad jis padėtų joms išspręsti bet kokią iškilusį klausimą. Priešingai nei Ginčų nagrinėjimo tarpininkavimo būdu atveju, bet kokia per neformalios pagalbos procesą pateikta Ginčų tarpininko nuomonė Šalims nėra privaloma. Tačiau taip pateikiant nuomonę, siekiama padėti ir įtikinti Šalis pasiekti taikų susitarimą. Laikantis principo, kad prevencija yra geriau nei gydymas, siekiama sumažinti galimas laiko ir išlaidų sąnaudas, kurių reikėtų, jei ginčas būtų sprendžiamas, taikant visą ginčų sprendimo procedūrą.
- Užsakovas priima užbaigtus darbus. Darbų priėmimas atliekamas visa apimtimi (100 proc.) jų neužbaigtus, pasiektas baigtumas turi būti toks, kad Darbus būtų galima naudoti pagal paskirtį.
- Darbai gali būti suskirstyti į Darbų grupes, jeigu Užsakovas pageidauja, kad Darbai būtų atliekami ir priimami etapais, o kiekvienai Darbų grupei turi būti nustatytas konkretus tos grupės Užbaigimo terminas.

- Priėmus Darbus, Rangovas ir toliau privalo užbaigti visus nebaigtus darbus ir ištaisyti defektus, taip pat ištaisyti ir tuos defektus, apie kuriuos pranešė Inžinierius arba Užsakovas per vadinamąjį Pranešimo apie defektus laikotarpį, kuris pagal nutylėjimą yra 365 dienos nuo Darbų (arba Darbų grupės) Užbaigimo datos.
- Pasibaigus Pranešimo apie defektus laikotarpiui ir Rangovui įvykdžius savo įsipareigojimus pagal Sutartį, Inžinierius išduoda Prievolių įvykdymo aktą, kuris laikomas galutiniu Darbų priėmimu. Vėliau atliekamas galutinis mokėjimo patvirtinimo ir apmokėjimo procesas, kuriuo užbaigiama Sutartis.
- Kad būtų paprasčiau, visi draudimo reikalavimai pagal Sutartį pateikiami lentelės forma, kurioje apibrėžiama, ką turi apdrausti Užsakovas, o ką Rangovas. Draudžiančioji šalis turi pateikti draudimo liudijimą (išduotą draudiko), patvirtinantį, kad minėtas draudimas buvo sudarytas ir palaikomas taip, kaip reikalaujama.
- Šalies įsipareigojimų nevykdymas gali lemti darbų sustabdymą ir (arba) Sutarties nutraukimą, priklausomai nuo įsipareigojimų nevykdymo reikšmingumo. Tai yra kraštutinės teisių gynimo priemonės, kurios neturi būti taikomos lengvabūdiškai ir kurių imamasi tik tada, kai įsipareigojimų nevykdymas turi esminės įtakos Sutarties vykdymui ir atitinkamų Šalių įsipareigojimų įvykdymui.
- Galiausiai, pirmame straipsnyje „Bendrosios nuostatos“ įtrauktos ne tik naujos ir iš dalies pakeistos sąvokos, bet ir kitos pamatinės nuostatos.

Šis leidinys pradedamas išsamiais schemomis, kuriose paprastai vizualiai parodyta tam tikrų FIDIC Supaprastintos sutarties formos veiksmų seka. Šios schemos yra tik iliustracinės ir konkrečiais atvejais, taikant Sutarties sąlygas, jų neturi būti paisoma.

Toliau pateikiama Rangos sutarties forma. Rangos sutartis yra aukščiausios svarbos dokumentas Sutarties dokumentų aiškinimo tikslais ir apima konkurso dalyvio pasiūlymą bei pasiūlymo priėmimą iš Užsakovo pusės viename dokumente, kad šalims būtų lengviau juo naudotis.

Bendrosiose sutarčių sąlygose yra sąlygos, kurios, tikėtina, bus taikomos daugumai tokios formos sutarčių. Esminė kiekvienos konkrečios sutarties informacija turi būti įtraukta į Konkrečiųjų sąlygų A dalį, pavadintą „Sutarties duomenų dalis“.

Be to, pripažįstama, kad daugelis Užsakovų, ypač valstybinės institucijos, gali reikalauti specialių sutarties sąlygų arba tam tikrų procedūrų, kurios skiriasi nuo įtrauktų į Bendrąsias sąlygas. Tokios nuostatos turi būti įtrauktos į B dalį „Specialiosios nuostatos“.

Reikėtų pažymėti, kad Sutarties sąlygas sudaro Bendrosios sąlygos ir Konkrečiosios sąlygos (A. Sutarties duomenų dalis ir B. Specialiosios nuostatos).

Siekiant konkrečiuose projektuose padėti Užsakovams rengti konkurso dokumentus ir Sutarties Konkrečiąsias sąlygas, į šį leidinį įtrauktas praktinis vadovas, kuriame pateikiami svarbūs patarimai sutarties dokumentų rengėjams. Rengdami Konkrečiąsias sąlygas, jeigu Bendrųjų sąlygų nuostatos turi būti pakeistos ar papildytos, prieš įtraukdami bet kokias teksto formuluotes, Užsakovai raginami kreiptis į teisininkus ir inžinierius, kad būtų išvengta dviprasmybių ir būtų užtikrintas suderinamumas su kitomis sutarties nuostatomis.

Šiame leidinyje pateikiama keletas pavyzdinių formų:

- Sutarties forma;
- Prie Bendrųjų sąlygų pridėta Ginčų tarpininkavimo sutarties forma;
- Prie Konkrečių sąlygų pridedamos užtikrinimų ir draudimo liudijimo formos;
- Įvairios Šalių tarpusavio bendravimo formos, skirtos padėti Šalims vykdyti Sutarties administravimo pareigas ir jomis vadovautis. Šios formos pateikiamos tik rekomendaciniais tikslais ir nėra Sutarties dalis.

Rangos sutartį sudarančių dokumentų rengėjams primenama, kad visų FIDIC sutarčių Bendrosios sąlygos yra saugomos autorių teisių ir prekių ženklų ir negali būti keičiamos be specialaus raštiško FIDIC sutikimo. Jeigu rengėjai nori pakeisti Bendrosiose sąlygose esančias nuostatas, tai reikia padaryti Konkrečių sąlygų B dalyje „Specialiosios nuostatos“, kaip minėta pirmiau, o ne atliekant pakeitimus paskelbtose Bendrosiose sąlygose.

FIDIC oficialiais ir autentiškais tekštais laiko versijas anglų kalba.